

ROLA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ WE WSPIERANIU DZIECI UZDOLNIONYCH

Opracowanie: Lucyna Hoffmann-Czyżyk

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

ROLA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ WE WSPIERANIU DZIECI UZDOLNIONYCH

DLACZEGO PORADNIA POWINNA WSPIERAĆ UCZNIA UZDOLNIONEGO?

- Dysponuje specjalistami – psychologami, pedagogami, doradcami zawodowymi, przeszkolonymi w udzielaniu pomocy uczniom z różnorodnymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Ma doświadczenie we współpracy ze szkołami, przedszkolami.
- Ma możliwość wspierania zarówno ucznia, szkoły, jak i rodziców.
- Oferuje różnorodne formy wsparcia.
- Może stymulować wiele czynników warunkujących rozwój zdolności.
- Może wspierać w różnych obszarach i na różnych etapach pomagania uczniowi i szkole, czy przedszkolu.
- JEST DO TEGO ZOBOWIĄZANA!

Regulacje prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 199).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 532).

Regulacje prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 83 z 2007 r., poz. 562; Dz. U. Nr 130 poz. 906; Dz. U. Nr 3 z 2008 r., poz. 9, Dz. U. z 2008 Nr 178 poz. 1097, Dz. U. Nr 58 z 2009 poz. 475, Dz. U. z 2009 Nr 141, poz. 1150, Dz. U. z 2010 Nr 228 poz. 1491).

Regulacje prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 19 grudnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki. (Dz. U. nr 3 z 2002 r. poz. 28)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 232 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 208)

Opieka nad uczniem uzdolnionym powinna obejmować dwa zasadnicze obszary:

1. Sfera intelektualna – działania nauczycieli, instruktorów, trenerów, psychologów, pedagogów, według przyjętego dla każdego ucznia programu; rola szkoły to tworzenie kół zainteresowań, merytoryczne wsparcie oraz organizacyjne umożliwienie indywidualnego toku nauki lub korzystania z zajęć akademickich; rola poradni to diagnoza, stymulacja harmonijnego rozwoju poznawczego, stymulowanie kreatywności, niwelowanie deficytów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Opieka nad uczniem uzdolnionym powinna obejmować dwa zasadnicze obszary:

2. Sfera emocjonalno-społeczna – działanie psychologów i pedagogów poprzez kształcenie w uczniach umiejętności radzenia sobie ze stresem, z negatywnymi emocjami lub cechami własnej osobowości, poprzez odpowiednie działania terapeutyczne, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego, działania na rzecz środowiska rodzinnego, w celu zapewnienia właściwej atmosfery wychowawczej, działania na rzecz środowiska rówieśniczego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZDOLNOŚCI

(wg Kurta A. Hellera)

1.Czynniki znamionujące uzdolnienia: (niezależne)

- Intelktualne
- Twórcze
- Artystyczne, w tym muzyczne i plastyczne
- Kompetencje społeczne
- Inteligencja praktyczna
- Psychomotoryczne

2. Dziedziny i obszary realizowania uzdolnień

- Matematyka
- Język ojczysty i języki obce
- Nauki przyrodnicze
- Technologia
- Informatyka
- Sztuka (muzyka i plastyka)
- Sport i aktywność fizyczna
- Relacje społeczne

3. Cechy osobowości sprzyjające rozwojowi uzdolnień

- Radzenie sobie ze stresem
- Wysoka motywacja osiągnięć
- Strategie uczenia się
- Wiara we własny sukces
- Pragnienie wiedzy
- Poczucie wpływu i sprawstwa
- Samoświadomość

4. Uwarunkowania środowiskowe rozwoju uzdolnień.

- Klimat rodzinny
- Posiadanie rodzeństwa
- Poziom wykształcenia rodziców
- Stymulacja rozwoju dziecka w rodzinie
- Potencjał kulturowy i edukacyjny domu

Uczeń zdolny charakteryzuje się określonymi cechami pozytywnymi (w ujęciu psychologicznym):

- wysoki iloraz inteligencji,
- duże osiągnięcia,
- wysoki poziom twórczy, to znaczy, że charakteryzuje go niepokój poznawczy,
- umie oderwać się od utartych schematów,
- potrafi znaleźć się w nowej sytuacji,
- ma pomysły nowych rozwiązań starych problemów,
- nie boi się nowych rzeczy.

(M. Partyka 1999).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uczeń zdolny może przejawiać cechy negatywne:

- trudności w przystosowaniu się do grupy (chęć ciągłego imponowania, dominacji, postawa egocentryczna);
- zarożumiałość, okazywanie lekceważenia rówieśnikom i nauczycielom;
- egocentryzm, koncentracja na sobie;
- trudności w przechodzeniu od wiadomości do umiejętności, demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej;
- chwiejność emocjonalna, nieśmiałość lub nadpobudliwość psychoruchowa, zachowania agresywne bądź lękowe.

Syndrom Nieadekwatnych Osiągnięć Szkolnych

- uczeń osiąga **wyniki poniżej** swoich **możliwości** i oczekiwań otoczenia
- funkcjonuje w taki sposób, **jakby nie wykorzystywał swojego potencjału/zdolności**

Rola Poradni:

- diagnoza motywacji, stanu emocjonalnego, środowiska ucznia
- terapia i wsparcie indywidualne, zajęcia grupowe o charakterze terapeutycznym, edukacja i wsparcie rodziny

Cztery zasadnicze typy działań nastawionych na rozwijanie zdolności:

- przyspieszanie rozwoju uczniów zdolnych
- wyposażanie ich w większy zasób wiedzy
- umożliwienie im uzyskania wiedzy o wyższym poziomie trudności zgodnie z poziomem ich rozwoju intelektualnego, poziomem zdolności i uzdolnień
- kształtowanie u uczniów zdolnych myślenia twórczego i rozwijanie oryginalności

Przyspieszanie rozwoju uczniów zdolnych (akceleracja):

- wcześniejsze rozpoczynanie nauki,
- podwójna promocja (przeskakiwania klas),
- szybsze przerabianie materiału,
- system nauczania bezklasowego,
- wcześniejsze kończenie szkoły i przechodzenie na następny etap nauczania.

Rola poradni:

- diagnozowanie (dojrzałość we wszystkich aspektach) i opiniowanie.

Wzbogacanie – wyposażanie w większy zasób wiedzy

Polega na przystosowaniu nauczania do możliwości intelektualnych ucznia:

- zwiększamy intensywność jego pracy,
- poszerzamy zakres wiedzy (wzbogacanie pionowe),
- dostarczamy w trakcie nauki większej liczby zadań o tym samym poziomie trudności (wzbogacanie poziome).

Rola poradni:

- Diagnoza możliwości poznawczych, stylu uczenia się, percepcji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Grupowanie

- wg poziomu zdolności:

Kryterium – IQ oraz poziom umiejętności szkolnych.

- według rodzaju zdolności – grupowanie przedmiotowe:

Kryterium – stan zaawansowania (wiedzy, zainteresowań i uzdolnień).

- Wobec młodszych uczniów grupowanie według poziomu zdolności, a wobec uczniów starszych – grupowanie według rodzaju zdolności.

- Na zajęciach lekcyjnych, jak i poza lekcjami.

Specjalne klasy i specjálni nauczyciele.

Nauczyciele prowadzą zajęcia z uczniami kilku klas lub szkół. Uczniowie ci część czasu spędzają w typowych klasach, a część – w zespołach tematycznych.

Ciągi klas na tym samym poziomie nauczania.

Skupiają one uczniów o odmiennych poziomach zdolności.

Odrębne szkoły dla szczególnie uzdolnionych.

W różnych przedmiotach nauczania, np.: szkoły średnie o profilu matematycznym lub szkoły dla uczniów uzdolnionych artystycznie (plastyczne, muzyczne itp.).

Rola Poradni:

- wspieranie rozwoju społecznego, emocjonalnego,
- korygowanie deficytów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nauka indywidualna – indywidualny program nauki, indywidualny tok nauki

- mogą być realizowane na każdym etapie edukacyjnym i w każdym typie szkoły.

Konsultacje

- zadaniem konsultantów jest wskazywanie nauczycielom sposobów pracy z dziećmi o różnym poziomie zdolności.

Doradztwo

- stosowane jest wobec uczniów o szczególnych zdolnościach i specjalnych potrzebach,
- tutoring.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Rola Poradni:

- diagnozowanie i opiniowanie,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych,
- prowadzenie doradztwa.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kształtowanie u uczniów zdolnych myślenia twórczego i rozwijanie oryginalności

- warsztaty twórczego myślenia,
- programy rozwoju kreatywności.

Rola Poradni:

- realizacja takich zajęć na terenie szkół, placówek.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

System wsparcia ucznia zdolnego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną

1. Powołanie Zespołu ds. dziecka zdolnego

2. Działania promocyjno-informacyjne

3. Diagnoza i opiniowanie (np. o indywidualnym toku nauki, indywidualnym programie nauki)

- sfery intelektualnej, emocjonalnej i społecznej, poprzez wystandaryzowane metody testowe i kwestionariuszowe
- obserwacja
- wywiady

System wsparcia ucznia zdolnego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

2. Wspieranie rozwoju dziecka zdolnego – indywidualnie

- stymulowanie harmonijnego rozwoju poznawczego,
- stymulowanie kreatywności,
- Bank Miejsc Rozwoju Talentów w powiecie,
- doradztwo indywidualne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

System wsparcia ucznia zdolnego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

3.Wyrównywanie deficytów, niwelowanie problemów emocjonalnych i społecznych

- terapia psychologiczna,
- terapia pedagogiczna,
- wsparcie rodziny,
- wspieranie szkoły – szkolenie rady pedagogicznej szkoły lub placówki, konsultacje, zajęcia integracyjne w klasie,
- warsztaty antystresowe.

System wsparcia ucznia zdolnego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

4. Stymulowanie rozwoju kreatywności i twórczości – grupa

- warsztaty,
- programy – www.men.gov.pl, www.ore.edu.pl,
np. Odyseja Umysłu – konkurs twórczego rozwiązywania problemów, praca w drużynach, od 5 do 7 osób, pięć Problemów Długoterminowych – samodzielnie projektuje, przygotowuje i udoskonala rozwiązanie jednego.

System wsparcia ucznia zdolnego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

5.Inne:

- wspieranie nauczycieli w rozpoznawaniu uczniów zdolnych,
- edukacja rodziców nt. specyfiki rozwoju uczniów zdolnych,
- działania na rzecz stworzenia środowiska lokalnego przyjaznego dzieciom zdolnym.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

